

VBG: onderzoek onder gemeenteraadsleden

In het kader van de VBG bijeenkomst van 30
mei 2018

HET **PON**

VBG: onderzoek onder gemeenteraadsleden

In het kader van de VBG bijeenkomst van 30
mei 2018

Dr. Patrick Vermeulen
MSc. Loet Verhoeven

Colofon

Het PON heeft dit onderzoek verricht in opdracht van de VBG (Vereniging Brabantse Gemeenten).

Auteur(s)

Patrick Vermeulen, Loet Verhoeven

Opmaak tabellen en figuren

drs. Stan ten Thije

Datum

juli 2018

© 2018 Het PON

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het PON. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het PON. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan het PON geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie

www.hetpon.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Achtergrondvragen	2
3	Vereniging van Brabantse Gemeenten (VBG)	3
3.1	Samenvatting vraag 7: wat verwacht u van de VBG?	4
4	Bestuurlijke opgaven	5
4.1	Samenvatting vraag 12: kunt u uw antwoord bij vraag 11 toelichten?	8
5	Overige vragen	9

1 Inleiding

VBG

De Vereniging van Brabantse Gemeenten (VBG) is een afdeling van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Een bijzondere taak van de VBG is het bieden van een platform voor raadsleden, burgemeesters, wethouders, griffiers en secretarissen. Hierbij staat uitwisseling van informatie en kennis voorop.

Daarnaast wil de VBG de kwaliteit van het voorbereidings- en besluitvormingsproces in provinciale aangelegenheden bevorderen. Zij doet dit door te overleggen met de provincie, door deel te nemen aan adviescommissies en door signalen van gemeenten over te brengen. Doel is het inrichten van open en interactieve beleidsvorming, waarbij de gemeenten tijdig in beeld komen.

Enquête voor bijeenkomst 31 mei 2018

De VBG heeft het PON gevraagd om een onderzoek af te nemen onder hun leden. Doel van dit onderzoek is het in kaart brengen hoe leden van de VBG denken over de VBG en haar taken. Daarnaast is de VBG ook geïnteresseerd in de wijze waarop de VBG leden aankijken tegen een aantal bestuurlijke opgaven voor gemeenten. Om een goed beeld te schetsen van hoe de VBG leden over deze zaken denken, zijn hen verschillende vragen voorgelegd.

2 Achtergrondvragen

Vraag 1: Wat is uw functie? (n = 225)

	%
Raadslid	60
Wethouder	15
Gemeentesecretaris	8
Burgemeester	5
Beleidsmedewerker	1
Griffier	11

Vraag 2: Is naast uw eerder genoemde functie bij de gemeente een van de volgende situaties op u van toepassing? (n = 216)

	%
In loondienst (voltijd)	42
In loondienst (deeltijd)	13
Zelfstandige zonder personeel (zzp)	10
Ondernemer met personeel	5
Werkloos/werkzoekend	1
(ten dele) arbeidsongeschikt	1
Gepensioneerd	10
Vrijwilliger	2
Huisvrouw/-man	2
Scholier/student	4
Anders	2
Nee	8

3 Vereniging van Brabantse Gemeenten (VBG)

Vraag 3: Bent u bekend met de VBG? (n = 216)

	%
Ja	66
Nee	34

Vraag 4: Heeft u al eens bijeenkomsten van de VBG bijgewoond? (n = 143)*

	%
Ja, ik heb al eens een bijeenkomst van de VBG bijgewoond.	58
Nee, ik heb nog geen bijeenkomst van de VBG bijgewoond maar ik ben wel voornemens dit te gaan doen	34
Nee, ik heb nog geen bijeenkomst van de VBG bijgewoond en ben ook niet voornemens om dit te gaan doen	8

*Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die bij vraag 3 'ja' hebben ingevuld.

Vraag 5: Wat vindt u van onderstaande stellingen (% / n = 77)*

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik vond de opbouw van de bijeenkomst(en) goed	13	66	20	1	0
Ik vond de informatievoorziening goed	13	64	20	4	0
Ik vond het thema interessant	21	68	12	0	0
Ik kan de opgedane informatie gebruiken in mijn werk	13	47	33	8	0
Er was voldoende ruimte voor de uitwisseling van informatie en kennis	12	60	26	3	0

* Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die bij vraag 4 'ja' hebben ingevuld.

3.1 Samenvatting vraag 7: wat verwacht u van de VBG?

	Aantal
(bevorderen van) Informatie uitwisseling over Brabantse actuele zaken	42
Mogelijkheid tot netwerken	14
Agenderen en behartiging van de belangen van Brabantse gemeenten (op grotere thema's)	11
Ondersteunende rol voor raadsleden/gemeenteraden	10
Brabantse inbreng in de VNG	8
Bevorderen onderling overleg en samenwerking tussen gemeenten	6
Te weinig zichtbaar en zie geen toegevoegde waarde	4
Doorgaan op de ingeslagen weg	3
Interessant programma waar voldoende tijd is om alles te bespreken	2
Regelmatig beleggen van thema bijeenkomsten en best practices gebruiken, ook van over de provinciegrens	2
Advies en bemiddeling bij bovengemeentelijke plannen	1
Actueel onderwerp bespreken, zoals ondermijning	1
Toegevoegde waarde VBG is voor Eindhoven beperkt, daar zij al in tal van processen/projecten nauw samenwerken met de provincie	1
Om zaken van onderuit op de agenda te krijgen	1
Alertheid en bruikbare lobby met balans tussen groot en klein	1
Gezien nieuwe situatie veranderen commissieleden naar burgerraadsleden is uitbreiding VBG zeer gewenst	1
Groot gezelschap vraagt om maatwerk in logistieke voorbereiding en uitwerking wanneer bij thema inbreng wordt verwacht	1
Bijeenkomst waar meer interactie mogelijk is, meer interactieve werkvormen als debat en intervisie	1
Bijeenkomsten moeten aanvullend zijn op wat er al georganiseerd wordt	1
Informatie over complexe dossiers (zoals WABO)	1
Meer duidelijkheid wat betreft besturen; ben pas voor de eerste keer raadslid	1
Meer gericht op praktijk, minder ambtelijk	1

4 Bestuurlijke opgaven

Vraag 8: Op welk terrein liggen volgens u de grootste uitdagingen voor Nederland? (% / n = 197)

	VBG onderzoek	Perspectief nota ¹
(gezondheids)zorg	57	73
Milieuproblemen en klimaatverandering	55	31
Mobiliteit (openbaar vervoer en wegen)	31	13
Huisvesting	23	14
Werkgelegenheid	21	19
Armoede	20	20
Veiligheid (op straat)	18	26
Integratie van minderheden (vluchtelingen en migranten)	14	23
Onderwijs	13	30
Onderzoek en technologie	12	8
Terrorisme	5	13
Bescherming tegen het water	4	4
Staatsschuld	2	3
Dierenwelzijn	1	5
Kunst en cultuur	1	3
Internationale militaire missies en conflictbeheersing	1	3
Ontwikkelingshulp	0	1
Anders, namelijk:	12	5

Vraag 8: Op welk terrein liggen volgens u de grootste uitdagingen voor Nederland? Top 5 grootste verschillen (% / n = 197)

	VBG onderzoek	Perspectief nota	Vershil
Milieuproblemen en klimaatverandering	55	31	24
Mobiliteit (openbaar vervoer en wegen)	31	13	18
Onderwijs	13	30	-17
(gezondheids)zorg	57	73	-16
Integratie van minderheden (vluchtelingen en migranten)	14	23	-9

¹ Uit: Brabantse burgers in beeld (2018). Tabellenrapport Brabantpanel 74, het PON te Tilburg.

Samenvatting 'Anders, namelijk' vraag 8: Op welk terrein liggen volgens u de grootste uitdagingen voor Nederland?

Samenvatting	Aantal keer genoemd
Energietransitie	3
Intensieve veehouderij/landbouw	2
Ondermijning	2
Tweedeling in samenleving	2
Vergrijzing	2
Ontstaan sociale groepen, waar geen mobiliteit meer tussen is	1
(Financiering van) het sociaal domein	1
Bestuurlijke organisatie	1
Verandering en ondermijning van het buitengebied	1
Kwaliteit openbaar bestuur	1
Verschil arm en rijk, laag en hoog opgeleid etc.	1
Ouderenzorg	1
Ruimte voor inclusieve samenleving met sociale cohesie	1
Stedelijke ontwikkeling	1
Tegengaan van verdergaand populisme in zowel samenleving als politiek	1
Transitie landelijk gebied	1
Arbeid	1
Vereenzaming	1
Economische ongelijkheid	1
Zorgvuldig ruimtegebruik	1

Vraag 9: Kunt u aangeven hoe belangrijk u deze thema's vindt voor uw gemeente? (% / n = 194)

	Ze er belangrijk	Belangrijk	Niet belangrijk, niet onbelangrijk	Onbelangrijk	Ze er onbelangrijk
Bestuurlijke transitie: op weg naar nieuwe verhoudingen tussen overheid en burger	44	45	8	3	0
Een sterk netwerk: naar een symbiose van stad en land	10	54	31	4	1
Samen sterker in Europa op basis van een gemeenschappelijke agenda	10	29	43	13	4
Energie, klimaat en voedselproductie	54	37	7	1	1
Economie en arbeidsmarkt	40	53	7	0	0
Cultuur en sport	11	58	24	6	1
Nieuwe manieren van (samen)werken	18	59	20	2	1

Vraag 10: Kunt u voor onderstaande thema's aangeven wie hier het meest voor verantwoordelijk is? (% / n = 182)

	Landelijke overheid	Provincie	Regio	Gemeente	Bedrijven	Burger
Bestuurlijke transitie: op weg naar nieuwe verhoudingen tussen overheid en burger	18	1	3	60	1	18
Een sterk netwerk: naar een symbiose van stad en land	17	18	32	26	4	3
Samen sterker in Europa op basis van een gemeenschappelijke agenda	81	9	6	2	2	1
Energie, klimaat en voedselproductie	62	2	3	6	13	15
Economie en arbeidsmarkt	39	4	18	6	30	3
Cultuur en sport	19	3	3	47	1	28
Nieuwe manieren van (samen)werken	12	3	16	52	3	15

Vraag 11: Op welke van de thema's vindt u dat de VBG samenwerking moet zoeken met de provincie Noord-Brabant? (n = 159)

	%
Bestuurlijke transitie: op weg naar nieuwe verhoudingen tussen overheid en burger	48
Een sterk netwerk: naar een symbiose van stad en land	55
Samen sterker in Europa op basis van een gemeenschappelijke agenda	23
Energie, klimaat en voedselproductie	69
Economie en arbeidsmarkt	42
Cultuur en sport	6
Nieuwe manieren van (samen)werken	41

4.1 Samenvatting vraag 12: kunt u uw antwoord bij vraag 11 toelichten?

Samenvatting	Aantal keer genoemd
Dit zijn gemeente overstijgende thema's	4
Focus op bestuurlijke thema's	3
VBG heeft geen inhoudelijke rol	2
Keuze ingegeven door actualiteit van de thema's	1
Provincie kan belangrijke schakel zijn en ook aanjager van bijv. de energietransitie	1
Moet meer samenwerking worden gezocht tussen lagere overheden, zodat de afstand kleiner wordt. Gemeenten lijken nu aan de leiband van de provincie te lopen.	1
Provincie moet zich gematigder en minder dwingend opstellen m.b.t. herindeling gemeenten	1
Samenwerking tussen bestuur en maatschappij moet beter	1
Schaalgrootte van belang	1
Symbiose van stad en land komt pas echt goed van de grond als er gekozen wordt voor een meer omvangrijke herschikking van de bestuurlijke indeling van Noord-Brabant	1
Gigantische en complexe opgave. Kansrijke oplossingen verschillen per Brabantse regio's. Men moet van elkaar leren, maar niet blind kopiëren. Provincie kan bijstaan door beschikbaar stellen van ambtelijke capaciteit en expertise	1
Bestuurlijke kracht om zaken op de agenda te zetten en te realiseren	1
Dit zijn onderwerpen waarvoor gemeenten en provincie gezamenlijk 'aan de lat' staan.	1
Dit zijn taken waar de gemeente steun zou kunnen krijgen van VBG naar provincie toe	1
Gaat veelal om ruimte bieden en dat is niet de kernkwaliteit van de provincie Noord-Brabant	1
Meer samenwerking zoeken met burgers zodat vertrouwen in de overheid hersteld wordt	1
Problemen op lokaal niveau inzichtelijk maken en hierdoor meer draagvlak creëren	1
Het vraagstuk van nieuwe verhoudingen, een goede lobby in Den Haag en een lokaal vormgegeven arbeidsmarkt. Hier moet VBG en provincie samen om tafel!	1
Hier liggen verantwoordelijkheden van de provincie Noord-Brabant en zij moeten daar een rol in pakken	1
Leggen van verbindingen en entameren daarvan	1
Meeste raakvlakken op de drie genoemde thema's	1
VBG en provincie moeten geen samenwerking opzoeken. Dit lijkt haast naar een extra bestuursorgaan toe te leunen, zonder enige inhoudelijke overlap. Meer samenwerking is niet altijd beter, goede samenwerking is beter.	1
Rol van provincie is voor mij van minder belang	1
Samenwerken hoort bij de bestuurlijke transitie	1
Te nemen besluit moet breed gedragen en goed onderbouwd zijn	1
Thema's die spelen in Noord-Brabant, rollen die passen bij posities als provinciaal georiënteerd orgaan met de juiste partner.	1
Burgers centraal stellen en bewust maken met elkaar	1
Veranderende wereld noopt tot meer samenwerking en verbinding. Dat geeft elkaar vertrouwen om weer nieuwe en andere stappen te kunnen zetten.	1
Genoemde thema's zijn basis voor gezamenlijk optrekken van provincie en gemeenten	1

5 Overige vragen

Vraag 13a: in hoeverre bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen? (% / n = 159)

In heb vertrouwen in de medemens	(Helemaal) eens	Niet eens / niet oneens	(Helemaal) oneens
VBG	91	8	1
Perspectiefnota ²	66	24	10

Vraag 13b: in hoeverre bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen? (% / n = 159)

In heb vertrouwen in de Brabantse economie	(Helemaal) eens	Niet eens / niet oneens	(Helemaal) oneens
VBG	94	5	1
Perspectiefnota	74	21	5

Vraag 13c: in hoeverre bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen? (% / n = 159)

Ik heb vertrouwen in de nationale overheid	(Helemaal) eens	Niet eens / niet oneens	(Helemaal) oneens
VBG	67	26	7
Perspectiefnota	38	31	30

Vraag 13d: in hoeverre bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen? (% / n = 159)

Ik heb vertrouwen in politie en justitie	(Helemaal) eens	Niet eens / niet oneens	(Helemaal) oneens
VBG	84	11	5
Perspectiefnota	53	27	20

Vraag 13e: in hoeverre bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen? (% / n = 159)

Ik heb vertrouwen in de manier waarop mijn gemeente wordt bestuurd	(Helemaal) eens	Niet eens / niet oneens	(Helemaal) oneens
VBG	84	13	3
Perspectiefnota	43	34	24

Vraag 13f: in hoeverre bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen? (% / n = 159)

In heb vertrouwen in het functioneren van de Brabantse overheid (provinciaal bestuur)	(Helemaal) eens	Niet eens / niet oneens	(Helemaal) oneens
VBG	70	23	7
Perspectiefnota	46	37	17

² Uit: Brabantse burgers in beeld (2018). Tabellenrapport Brabantpanel 74, het PON te Tilburg.

Stationsstraat 20c
5038 ED Tilburg
+31 (0)13 535 15 35
info@hetpon.nl
www.hetpon.nl

HETPON